

схем ухилення від оподаткування та врегулювання міждержавних відносин у податковій сфері.

Список використаних джерел

1. Віденська Конвенція про право міжнародних договорів: складено у м. Відень 14.04.1986 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118. 2. Герасименко Н. Н. Міжнародні податкові договори як інструмент державного управління у сфері оподаткування / Н. Н. Герасименко. // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2018. – №2. – С. 81-87. 3. Збінський Є. Податкова таємниця : окремі аспекти міжнародно-правового регулювання / Є. Збінський. // Фінансове право. – 2016. – №1. – С. 137-141. 4. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – с. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. 5. МЛІ-конвенція: які кроки залишилися та як це працюватиме? // Юридична газета Online від 19.08.2019 р. – №33-34 (678-688). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/mlikonvenciya-yaki-kroki-zalishilisya-ta-yak-se-pracyuvatime.html>. 6. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, №17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. 7. Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA): Проект закону України від 09.09.2019 № 2102 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66760. 8. Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо міжнародного автоматичного обміну інформацією з податкових питань: Висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя щодо проекту Закону України від 25.05.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/xh50n00g?an=36>. 9. Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA): Проект закону України від 09.09.2019 №2103 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66763. 10. Путренко А. М. Роль міжнародних договорів в усуненні подвійного оподаткування в Україні / А. М. Путренко. // Фінансове право. – 2011. – №2. – С. 16-18. 11. Сибірянська Ю. В. Щодо проблем подвійного оподаткування в Україні / Ю. В. Сибірянська, Г. О. Колесніченко // Економіка: теорія та практика. – 2013. – № 1. – С. 43-51. 12. Тенденції міжнародного обміну податковою інформацією // Юридичний блог Компанії Jurimex від 29.11.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurblog.com.ua/2018/11/tendentsiyi-mizhnarodnogo-obminu-podatkovoyu-informatsieyu/>. 13. Ходзицька В. В. Уникнення подвійного оподаткування доходів: світові тенденції / В. В. Ходзицька // Фінанси України. – 2019. – № 4. – С. 79-96. 14. Чинні двосторонні міжурядові угоди (конвенції) про уникнення подвійного оподаткування // Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinni-dvostoronni-mijuryadovi-ugodi--konventsii--pro-uniknennya-podviynog/>.

Р. М. Ключник, А. С. Магдич

ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ COVID-19 НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ

Перша половина 2020 р. запам'ятається світові передусім пандемією коронавірусної хвороби COVID-19. Усі інші політичні та економічні події проходили на тлі глобальної рецесії, що охопила весь світ. Наймасштабніші обмеження з часів Другої світової війни торкнулися практично кожного жителя Землі (прямо чи опосередковано).

За словами шеф-економіста МВФ, американської економістки Г. Гопінат, вперше з часів Великої Депресії одночасно і розвинені країни, і країни, що розвиваються, знаходяться в рецесії. На 2020 рік прогнозується падіння -6.1% для

advanced economies (розвинених країн). *Emerging market* (ринки, що розвиваються) та *developing economies* (країни, що розвиваються) покажуть падіння на 1%, або ж на 2,2%, якщо не враховувати Китай. Дохід на душу населення знизиться у 170 країнах [1]. Втім, цей прогноз було опубліковано у квітні 2020 р., відтак, ситуація може піти за іншим сценарієм.

Станом на середину травня 2020 р. вже очевидно, що найскладніша ситуація – в туризмі та івент-бізнесі, оскільки карантинні умови забороняють або серйозно обмежують можливості пересування та зібрань. Усього в світі налічується 217 туристичних напрямів: держави, території та острови. На всі без винятку напрями було введено обмеження, а 156 держав та територій (70%) повністю закрили свої кордони для міжнародного туризму. Лише за березень 2020 р. число туристів зменшилося на 67 млн, а економічні втрати сягнули 80 млрд доларів США [2].

На нашу думку, туризм навіть після відкриття кордонів буде відновлюватися не один рік. По-перше, туристи уникатимуть завчасного бронювання квитків та готелів. По-друге, пропускна здатність вокзалів, аеропортів та портів знизиться через посилену санітарно-гігієнічну обробку та соціальне дистанціювання. По-третє, люди, доходи яких помітно знизилися, скоріше відмовляться від туристичної поїздки, аніж від чогось більш необхідного.

Серед подій, які скасували через пандемію, – Женевський автосалон, Євробачення, Октоберфест. Спортивні змагання, в тому числі Олімпійські ігри та Євро-2020, перенесено на наступний рік.

Зайнятість населення – це ще одна проблема, з якою зіштовхнулися країни світу навесні 2020 р. Так, у травні 2020 р. було опубліковано результати дослідження аналітичного центру «Resolution Foundation», згідно з якими молодіжне безробіття (серед людей до 25 років) у Великій Британії може зрости на 640 тис. протягом року. Найгірша ситуація чекає на *school leavers* – людей, які не завершили отримання освіти [3].

Пандемія вплинула й на ціни на енергоносії. Так, у першому кварталі стрімко впали ціни на нафту, оскільки попит на неї знизився через падіння виробництва у США, ЄС та КНР, а також в інших країнах. Так, вже 22 квітня 2020 р. повідомлялося про падіння ціни на нафту марки Brent до мінімуму за 20 років – 17 доларів за барель [4]. Щоправда, вже у травні динаміка дещо змінилася.

Втім, ця пандемія стимулювала розвиток онлайн-послуг, зокрема дистанційної освіти, послуг доставки товарів, а також ігрової індустрії [5, с. 10]. Під час карантину люди почали частіше дивитися фільми в інтернеті, зокрема, збільшилася кількість підписників «Netflix» [6].

Карантин, введений у країнах Європи, спричинив і відтік трудових мігрантів. Так, українці, які були зайняті на некваліфікованих роботах в країнах Заходу, повернулися додому та поповнили лави безробітних. Уряд України анонсував створення 500 тисяч робочих місць, але конкретних термінів вказано не було [7]. Втім, з початком перших послаблень карантину в Україні було дозволено організувати чартерні рейси для перевезення українських працівників за кордон (у тому числі у Фінляндію).

Говорячи про українські реалії, слід звернути увагу на проблему дотримання законодавства та принципів соціальної та економічної справедливості. Так, деякі торговельні мережі, заклади харчування тощо працювали, незважаючи на карантинні обмеження. Через це виникали протести біля Кабінету Міністрів, і нерівні умови для малого та великого бізнесу були та є предметом обговорення в політичному дискурсі. Криза продемонструвала беззахисність малого бізнесу в Україні та домінування великих корпорацій, зокрема, їх вплив на прийняття політичних рішень.

Таким чином, пандемія COVID-19 вплинула на всі сектори економіки практично всіх країн світу. Що ж стосується України, то наша країна (станом на середину травня 2020 р.) постраждала не стільки від самого вірусу, скільки від обмежувальних заходів. Крім того, актуалізувалися соціально-політичні питання, які й досі є невирішеними.

Список використаних джерел

1. Gopinath G. *The Great Lockdown: Worst Economic Downturn Since the Great Depression* / IMF. – URL: <https://blogs.imf.org/2020/04/14/the-great-lockdown-worst-economic-downturn-since-the-great-depression/>.
2. COVID-19: туризм більше других отраслей пострадал от ограничений, связанных с COVID-19 / ООН. – URL: <https://news.un.org/ru/story/2020/05/1377812>.
3. Coronavirus: One million under-25s face unemployment, study warns / BBC. – URL: <https://www.bbc.com/news/uk-52555978>.
4. Цена на нефть Brent рухнула до 20-летнего минимума / Экономическая правда: URL. – <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2020/04/22/659648/>.
5. Ключник Р.М. Глобальні проблеми сучасності: економічний вимір / Р.М. Ключник // Академічний огляд. – 2020. – № 1 (52). – С. 5-12.
6. Коронавирус и бизнес: кто выиграл и кто проиграл в условиях карантина / BBC. – URL: <https://www.bbc.com/russian/features-52647490>.
7. Шмыгаль об обещанных 500 тыс. рабочих мест: Даже не знаю, что вам ответит / 112. – URL: <https://112.ua/politika/shmygal-ob-obeshhannyh-500-tys-rabochih-mest-dazhe-ne-znayu-cto-vam-otvetit-535856.html>.

А. Б. Пастушок

ВЛИЯНИЕ ПАНДЕМИИ КОРОНАВИРУСА НА МИРОВУЮ ЭКОНОМИКУ: НЫНЕШНЕЕ СОСТОЯНИЕ И ОЖИДАЕМЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ

Еще несколько месяцев назад, получая первые новости из Поднебесной о вспышке нового вируса, человечество и близко не могло представить, к каким катастрофическим последствиям это приведёт. Многие из нас с ужасом наблюдали за ситуацией в Китае, но никто и подумать не мог, что пандемия станет серьёзнейшим испытанием для всего мира и нанесёт непоправимый ущерб мировой экономике.

Человечество уже несколько раз в своей истории сталкивалось с различными эпидемиями, уносившими от нескольких тысяч до миллионов жизней. Первоначально вспомним 1918 год, когда по окончании Первой мировой войны испанский грипп с небывалой скоростью распространился по всему земному шару. На протяжении двух лет «испанкой» переболели около полумиллиарда человек, количество летальных исходов превышало 50 млн. По сути, то была первая глобальная пандемия, которая повлекла за собой небывалые последствия. С некоторыми из них можно провести современные параллели. В первую очередь, страны начали ограничивать пассажиропоток, сводился к минимуму контакт между людьми, были введены защитные маски, военное положение стало привычным явлением. Не стоит забывать и про гонконгский грипп, распространение лихорадки Эбола в 2003-2008 годах на Африканском континенте, и про еще хорошо сохранившегося в памяти «свиного гриппа», со времени которого прошло лишь десятилетие.

Все эти события лишь подтверждают одну простую истину: «История имеет свойство повторяться», несмотря на невероятный прогресс человечества абсолютно во всех сферах. Очень сложно найти объяснение этого феномена, но, к большому сожалению, случившееся еще в прошлых веках, ничему нас не научило. Несмотря на все современные технологии и всемирные научные открытия, мир оказался совершенно не готов к стремительному распространению коронавируса. На данном этапе в наш привычный словарь добавились слова: «каран-